

25 ÉVES JUBILEUMÁT ÜNNEPELTE A CSAPI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS DIÁKOTTHON

A magyar oktatás több mint ezer éves történetében 25 év vajmi kevés. De 25 év nagy idő, ha egy olyan speciális intézmény jubilál, mint a Csapi Általános Iskola és Diákotthon. A május 29-én rendezett évfordulós ünnepség lehetőséget adott a visszaemlékezésre, a megtett út értékelésére, következtetések levonására és a biztató jövő megrajzolására is.

Dr. Tóth László, Csapi község polgármestere ünnepi köszöntőjét rendhagyó módon kezdte: arról a folyamatról beszélt, amelynek során az iskola és a falu kapcsolatában minőségi változás következett be, hiszen az itt élő emberek elutasító magatartása a lassú elfogadás után elismeréssé alakult át. Ebben két tényezőnek volt igazán nagy szerepe: a pedagógusok munkája tiszteletet vívott ki és a kollégium maradt az apró község egyetlen jelentősebb munkahelye.

Ezen a jubileumi ünnepségen is volt természetesen műsor, az óvodásoktól a legnagyobbakig verseltek, énekeltek, táncoltak a gyerekek, irodalmi színpadjuk kedves kis tükrét adta a tanulók délutánjainak, annak a lüktető életnek, amit úgy neveznek, cigánykollégium. A gyerekek mellett színre léptek a pedagógusok is, kórusukkal azokat a kollégákat köszöntve, akik már nem lehettek közöttük. A műsornak azonban a legmeghatóbb percei a személyes visszaemlékezések voltak. **Farkas Attiláné** tanítónő ott volt az induláskor is. Remegő hangon beszélt arról a szeptember elsejéről – 1973-at írtak akkor –, az indulás napjáról, amikor még mint gyermekfelügyelő fogadta az első tanévra a gyerekeket. 49 kisebb, nagyobb cigánygyerek, hiányos öltözékben és magyar nyelvtudással, akiknek csak a környezet, az óriás lombú fák árnyékában megbúvó kastély volt a bizalomgerjesztő. S az első karácsonyi szünet! Aggodalom, hogy visszajönnek-e a gyerekek. Farkasné utalt a szülők megnyerésének, az iskola elfogadásának ezernyi apró módszerre, arra a küzdelemre, amit más iskoláktól eltérően sok fronton kellett ennek a nevelőtestületnek megvívnia. Akikkel együtt kezdett el itt dolgozni, azok közül már csak a szakács nénivel, **Tulézi Györgynével** ünnepelhet. A másik meghatározó pillanat az azóta szülővé váló két hajdani diák verselése volt, akik a régi kertről, az abban megbúvó örömről úgy szavaltak, mintha tegnap hagyták volna el az iskolapadot.

Persze **Kiefer Károly**, az igazgató nem kerülhette meg a hivatalos visszaemlékezést, főleg az indulás időszakának igen nehéz esztendeit, amikor sokan szkeptikusan fogadták ennek a speciális intézménynek a létét, nem bíztak a talponmaradásban, a módszert halálra íté-

ték. **Kovács Lajos**, néhai Zala megyei művelődési osztályvezető ma is aktuálisnak tűnő gondolatai 25 éven át vezérelték az itt dolgozókat: „A cigányság apró emberkéivel nekünk kell átlépni, pár esztendőbe sűrítve, a putrikból a munkás emberközösségbe vezető sokszázados utat, hogy kivirágozzék bennük egy magasabb életforma igénye, kötelessége, fegyelme.”

A jelenlegi igazgató tisztelettel beszélt elődeiről, először **Bán Józsefről**, aki **dr. Kotnyek István** járási művelődési osztályvezetővel együtt beindította az intézmény működését, **Cseresznyés Péterről**, aki 1983-tól '89-ig – mivel ezen idő alatt Nagyrecséhez csatolták a cigánykollégiumot – töretlen akaraterővel nem felszámolni, hanem erősíteni igyekezett azt.

A szép számmal érkezett vendégek – közöttük a gyakori támogatást nyújtó Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, a parlament Küllügyi Bizottsága, az osztrák nagykövetség, a Friedrich Neumann Alapítvány és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat képviselői – az igazgató beszédéből megtudhatták, hogy az 1989-ben ismét önállóvá váló iskola és kollégium lassan a térség legnagyobb oktatási intézménye lett, itt ma 34 településről származó 210 cigánytanulót oktatnak és nevelnek. Közben persze a nevelőtestületnek is állandóan tanulnia kellett: cigány nyelvet, népismeretet, dalokat, hogy őrizhessék a gyerekek identitástudatát. Aki itt vállal munkát, annak többet kell önmagából adnia, mint más oktatási intézményekben, annak olyan terveket, programokat kell felvállalnia, amelyek az előírtnál több munkával járnak – szólt dicsérfőleg a nevelőtestület áldozatvállalásáról az igazgató.

A jubileum alkalmat adott arra is, hogy **Kiefer Károly** a jövőről is ejtsen néhány szót. Elmondta, hogy munkájukat a 8. osztály elvégzésével nem tarthatják befejezetteknek. Elsősorban azért nem, mert az általános iskola elvégzése ugyan fontos dolog, de a boldoguláshoz napjainkban kevés. Mivel az a tapasztalat, hogy a családok nehéz anyagi körülményei miatt a cigánygyerekek kimaradnak, vagy el sem mennek a középfokú intézményekbe, s úgy válnak munkanélküliekké, hogy még munkájuk sem volt, tehát még a regisztrált munkanélküli státuszt sem érik el, ezért itt helyben lépni szeretnének. Az iskola bővítésével, a 9-10. osztály beindításával szakmákat szeretnének oktatni, s kb 200 ha földterületen egy suligazdaságban a mezőgazdasági munkára készíthetnének fel. A cél, amiről álmodnak, egy olyan országosan is egyedülálló intézmény, ahová a rászoruló gyerekek óvodás korban érkeznek, és a családjuktól nem elszakítva, szakmával a kézben távoznak. Terveikhez eddig a Kisebbségi Hivatal és az illetékes minisztérium közbenjárására 10 millió forint támogatást kaptak, valamint egy címzett állami támogatás elnyerésével két héten belül megindul az a 80 millió forintos beruházás, amelynek eredményeként 4 tanteremmel és 70 férőhellyel bővül az iskola és a diákotthon – fejezte be ünnepi tájékoztatóját az igazgató.

Csapidban ma már mindenki természetesnek tartja a cigánykollégiummal való együttélést. Zala megyében sokan elismerik és értékelik azt a töretlen kitartást, ami 25 éven át nemcsak megtartotta, de fejlesztette is ezt az intézményt. S hogy az ország hasonló intézményei között milyen helyet foglal el? Biztos vagyok abban, hogy követendő példa.

Büki Erzsébet